

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Jalkautuva turvaverkko - Jalkautuvan työn systeeminen tuki lastensuojelulle
Hakemusnumero	R-02734
Valintakokouksen päivämäärä	
Hakijan virallinen nimi	Lasten ja nuorten keskus ry
Osatoteuttajat	Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy, Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy
Toimintalinja	5 Sosiaalisten innovaatioidean Suomi
Erityistavoite	5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen
Alkamispäivämäärä	2.3.2026
Päättymispäivämäärä	31.12.2028
Käsittelijä	Ville Mehtälä

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Suomessa lastensuojelupalveluiden kuormitus on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Asiakasmäärät ovat korkeita ja yhä useammat lapset, nuoret ja perheet joutuvat kohtaamaan monimuotoisia haasteita, kuten mielenterveysongelmia, päihteiden käyttöä, arjen hallinnan vaikeuksia sekä taloudellista ja sosiaalista epävarmuutta. Samaan aikaan lastensuojelun työntekijöiden mahdollisuudet kohdata perheitä ennaltaehkäisevästi ja oikea-aikaisesti ovat kaventuneet, mikä johtaa palvelutarpeiden kasautumiseen ja raskaampien toimenpiteiden lisääntymiseen. Moniammatillinen yhteistyö ja systeeminen työote on valtakunnallisesti tunnustettu vaikuttavaksi toimintatavaksi, mutta käytännön toteutus jää usein hajanaiseksi, satunnaiseksi tai henkilösidonnaiseksi. Tämänhetkiset toimintaa ohjaavat rakenteet sekä systeemisten yhteistyötapojen puutteet eivät tue tiedonvaihtoa, ilmiöiden tunnistamista tai yhteisen ymmärryksen rakentamista lasten ja nuorten tilanteista omissa kasvu- ja kehitysympäristöissään n. Näin ollen kokonaiskuva lasten ja nuorten tarpeista jää puutteelliseksi, ja mahdollisuudet varhaiseen reagointiin heikkenevät.

Hankkeen varsinaiset kohderyhmät:

Hankkeen varsinaisen kohderyhmän muodostavat Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta valittujen pilottipaikkojen (Kuusamo, Ylivieska, Liminka/Tyrnävä) lastensuojelun ennaltaehkäisevän, avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut ja työntekijät sekä heidän keskeinen yhteistyöverkostonsa kuten kuntien kasvatus- ja nuorisotyön, seurakuntien ja järjestöjen jalkautuvan ja etsivän työn ammattilaiset sekä vapaaehtoiset. Hankkeen loppupuolella toimintamallin käyttöönottoa tuetaan myös kolmella uudella alueella.

Hankkeen tavoitteet:

Tavoite 1: Jalkautuvan työn systeemisen tuen malli lastensuojelulle on kehitetty

Perustelu: Nykyisin yhteistyö on pirstaleista, henkilösidonnaista ja lasten tuessa on katvealueita.

Yhteinen malli selkiyttää roolit ja käytännöt sekä rakentaa luottamusta, ja yhteistyötä jalkautuvan työn ja lastensuojelun välille, joka ehkäisee ongelmien syvenemistä.

2.Tavoite: Digitaalisia työkaluja lastensuojelun ja jalkautuvan työn yhteistyöhön sekä ilmiötiedon kokoamiseen on otettu käyttöön.

Perustelu: Digitaaliset ratkaisut mahdollistavat yhteistyön sekä ilmiötiedon jakamisen lasten ja nuorten hyvinvoinnista tietoturvallisesti ja ajantasaisesti.

3. Tavoite: Jalkautuva turvaverkko -malli on juurtunut pilottipaikkakunnille ja sen laajentumista on tuettu.

Perustelu: Vain pysyvä juurtuminen ja skaalautuvuus varmistavat hankkeen pitkäaikaiset vaikutukset.

Hankkeen toimenpiteet:

1.1 Kehittämisverkostojen kokoaminen ja yhteenveto pilottialueiden jalkautuvan työn sekä lastensuojelun yhteistyön nykytilasta ja kehittämiskohteista. Vastuut: LNK vastaa kehittäjäverkostojen kokoamisesta kolmella pilottialueella sekä osallistuu työpajoihin työparina. Työpajojen fasilitoinnista vastaavat Diak Ylivieskassa ja Limingassa/ Tyrnävällä sekä KAMK Kuusamossa.

Pilottialueilla kootaan lastensuojelun ja jalkautuvan työn työntekijät ja vapaaehtoiset työpajoihin, joissa muodostetaan alueelliset kehittäjäverkostot. Ne toimivat hankkeen kehittämisen ja pilotoinnin tukena. Verkostoja laajennetaan vähitellen kattamaan tahot, joiden arjessa lasten, nuorten ja perheiden tukeminen toteutuu. Alussa tehdään selvitys jalkautuvan työn ja lastensuojelun nykyisistä käytännöistä ja rajapinnoista. Tässä hyödynnetään tilastoja, kokemustietoa ja työpajatyöskentelyä (1 työpaja/ alue). Työpajoissa tunnistetaan nykyiset käytännöt, yhteistyön muodot ja katvealueet, joihin lasten ja nuorten tuki ei vielä ulotu. Työhön osallistetaan lastensuojelun kokemusnuoria. Näin syntyy yhteistä ymmärrystä, luottamusta ja pohjustetaan uuden mallin kehittämistä. Tulokset kootaan yhteenvedoksi, joka kuvaa nykytilaa ja kehittämistarpeita. Selvitys ohjaa systemisen toimintamallin kehittämistä ja sitä tukevaa toimijoiden osaamisen vahvistamista.

1.2 Jalkautuva turvaverkko –mallin yhteiskehittämisen työpajat. Vastuut: LNK vastaa alueellisten työpajojen järjestämisestä ja toimii niissä työparina. Fasilitoinnista vastaavat Diak Ylivieskassa ja Limingassa/Tyrnävällä sekä KAMK Kuusamossa.

Kehittämistyöpajat toteutetaan vaiheittain ja niissä hyödynnetään osallistavia menetelmiä, kuten yhteiskehittämistä, keskusteluja ja ilmiötyöskentelyä. Työpajoihin osallistuu lastensuojelun ja jalkautuvan työn ammattilaisia ja vapaaehtoisia. Työpajojen avulla luodaan yhteinen kieli ja jaettu suunta, joka toimii perustana toimintamallin kehittämiseksi ja pilotoinnille. Verkosto tarjoaa kanavan palautteen keräämiseen, tulosten arviointiin ja mallin jatkuvaan kehittämiseen. Pilottialueilla järjestetään 3–6 toimintamallin kehittämistyöpajaa. Työpajoissa jäsennetään jalkautuvan työn ja lastensuojelun yhteiset pelisäännöt, roolit ja yhteistyötavat, joita pilotoidaan seuraavassa vaiheessa.

1.3 Jalkautuva turvaverkko –toimintamallin pilotointi ja mallinnus. Vastuut: Hanketoimijat keräävät pilotoinnin kokemukset yhteiselle alustalle. Diak koordinoi mallinnuksen kokoamisen, LNK on vastuussa pilotoinnin käytännön koordinoinnista sekä niitä tukevista työpajoista ja tuottaa sisällön jalkautuvan työn osalta, ja KAMK vastaa digitaalisten työkalujen käyttöönotosta sekä niihin liittyvästä sisällöntuotannosta.

Pilotointi toteutetaan samanaikaisesti (03/2027–12/2027) kaikilla alueilla. Mallia ja käytäntöjä testataan arjen työssä. Huomiota kiinnitetään, miten toimintamalli tukee luottamuksen rakentumista ja sujuvaa yhteistyötä asiakastilanteissa, verkostotyössä ja ilmiötiedon hyödyntämisessä. Pilotoinnin kokemukset kerätään yhteistä alustaa ja eri menetelmiä hyödyntämällä. Pilotoinnissa on kaksi tarkastuspistettä (5/2027 ja 9/2027), joissa toimijoiden kanssa arvioidaan pilotoinnin etenemistä yleisesti, sovittujen käytänteiden ja työkalujen käyttöä sekä yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa tapahtunutta kehitystä. Kehittämistyöpajojen sekä pilotointien pohjalta luodaan monistettavissa oleva malli (1/2028–5/2028), joka kytkee jalkautuvan työn systemaattisesti osaksi lastensuojelun kokonaisuutta ja on laajasti hyödynnettäväksi. Malli kokoaa yhteen jalkautuvan työn ja lastensuojelun yhteistyön periaatteet,

yhteiset toimintakäytännöt ja vastuut. Se sisältää myös yhteenvedon lastensuojelun ja jalkautuvan työn yhteistyön tukena pilotoituista digitaalisista työkaluista.

2.1 Lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikuttavan ilmiö- ja havainnointitiedon käsittelytavan ja periaatteiden määrittäminen. Vastuu: Toimenpidettä koordinoi KAMK. Sisällölliset vastuut: Jalkautuvan työn tiedon tuotanto (LNK), Lastensuojelu (Diak, KAMK), tiedon käsittelytavat ja käyttö (KAMK).

Toimenpide toteutetaan pilottialueiden kehittäjäverkostojen kanssa, joilta kartoitetaan, millainen tieto on lastensuojelun ja jalkautuvan työn näkökulmasta olennaista lasten ja nuorten tilanteiden varhaiseen tunnistamiseen ja tukemiseen. Samalla tunnistetaan nykyiset tiedonvaihdon haasteet sekä olemassa olevat hyvät käytännöt. Seuraavaksi määritellään, millaisia periaatteita tiedon käsittelyssä tulee noudattaa: mitä tietoa voidaan kerätä ja jakaa ilmiötasolla, mitä yksilö-/ryhmätasolla, ja millä ehdoilla. Tämä vaihe sisältää digitaalisten työkalujen kartoituksen, tietoturvan ja lainsäädännön huomioimisen. Hankkeessa hyödynnetään THL:n kehittämistyötä rakenteellisen sosiaalityön toimintatavoista sekä tutkittua tietoa. Kun keskeinen tieto, käsittelytavat ja periaatteet on määritelty, ne dokumentoidaan ja muodostavat perustan digitaalisten työkalun käyttöönotolle. Näin työkalut palvelevat aidosti niin työntekijöitä kuin päätöksentekijöitä ja tiedonvaihto tapahtuu turvallisesti ja luotettavasti.

2.2 Digitaalisten työkalujen pilotointi ja arviointi. Vastuu: KAMK. LNK tukee toimijoita työkalujen käyttöönotossa, Diak toimii arvioinnin työparina KAMK:lle.

Digitaalisen työkalun käyttöönotto ja arviointi perustuvat olemassa olevien ohjelmien ja työkalujen hyödyntämiseen uudessa tarkoituksessa, systeemisen yhteistyön vahvistamiseksi. Aluksi kehittäjäverkostojen kanssa määritellään käyttäjien tarpeet ja kartoitetaan soveltuvien työkalujen mahdollisuudet. Tämän jälkeen valittujen menetelmien toimivuutta arvioidaan. Käyttöönottoa tukee koulutukset, joissa ammattilaiset ja vapaaehtoiset oppivat hyödyntämään työkaluja lastensuojelun ja jalkautuvan työn yhteistyön tukena. Pilotoinnissa seurataan, miten ratkaisu tukee varhaista puuttumista, ilmiötiedon esille nousemista ja tiedonvaihtoa arjen työssä. Palautteen pohjalta kehitetty malli dokumentoidaan ja siitä tehdään skaalattava ilman, että tarvitaan kokonaan uusien teknisten ratkaisujen rakentamista.

2.3 Digitaalisten hyvien käytäntöjen dokumentointi. Vastuu: Päävastuussa KAMK, Diak ja LNK tuottavat dokumenttiin työkalujen hyödyn lastensuojelun ja jalkautuvan työn yhteydestä.

Hankkeen aikana toimiviksi ja hyödyllisiksi osoittautuneet ratkaisut kootaan yhteen. Dokumentointi sisältää kuvaukset käytännöistä, niiden hyödyistä ja edellytyksistä sekä ohjeet käyttöönottoon. Käytännöt muotoillaan helposti hyödynnettävään muotoon (ohjekortit, opas, video tai verkkosisältö), jotka auttavat perehdytyksessä ja arjen työssä.

3.1 Jalkautuva turvaverkko -mallin juurruttaminen pilottipaikkakunnilla. Vastuut: LNK päävastuussa, KAMK työparina Kuusamossa ja Diak Liminka/Tyrnävä ja Ylivieska

Mallin juurtumista pilottialueille tuetaan koulutuksin ja työpajoissa, joissa varmistetaan, että lastensuojelussa on valmiudet hyödyntää jalkautuvaa työtä sen tarpeissa, soveltaa systeemistä työotetta yhteistyössä sekä käyttää digitaalisia työkaluja ilmiöiden tunnistamiseen ja tiedonvaihtoon. Jalkautuvassa työssä osaaminen vahvistuu niin, että tarpeet tunnistetaan varhaisemmassa vaiheessa ja havainnot tuodaan osaksi moniammatillista yhteistyötä. Jalkautuva työ vakiintuu lastensuojelun tukimuodoksi. Työpajoja järjestetään 1 kpl/paikka. Työpajat toteutetaan monipuolisin menetelmin, ja niissä mahdollistetaan vertaistuki. Mallin pysyvyyden varmistamiseksi sovitaan seurantatapaamisia, joissa arvioidaan yhteistyön tuloksellisuutta sekä tarvetta käytäntöjen päivittämiseen. Juurtumista tuetaan myös osaamista vahvistavilla seminaareilla/webinaareilla (3–6 kpl). Aiheita ovat mm. Jalkautuva turvaverkko -malli, systeeminen työote ja ilmiötiedon tuottaminen, jalkautuvan työn periaatteet ja käytännöt sekä lastensuojelu. Lisäksi tuotetaan koulutuksellisia materiaaleja (tallenteet, opas/julkaisu), jotka jäävät toimijoiden käyttöön hankkeen jälkeen.

3.2: Hankkeen tulosten ja Jalkautuva turvaverkko –mallin levittäminen. Vastuu: LNK päävastuussa toimenpiteestä sekä seminaarista Pohteen hyvinvointialueella, johon osahankkeiden toteuttajat (Diak, KAMK) tuottavat sisältöjä.

Hankkeen tulokset levitetään monikanavaisesti, jotta ne eivät jää vain pilottialueiden käyttöön, vaan tukevat systemaattisesti lastensuojelun ja jalkautuvan työn kehittämistä laajemmin. Hankeaikana mallin käyttöönottoa tuetaan myös kolmella uudella alueella webinaarien ja työpajojen avulla. Jalkautuva tukiverkko -malli julkaistaan skaalattavassa muodossa hanketoimijoiden verkkosivuilla ja Innokylässä. Mallin hyödyntämistä tuetaan 1–3 asiantuntija-artikkelilla/ julkaisulla sekä Pohteen hyvinvointialueella järjestettävällä seminaarilla (1kpl). Hankkeen tuloksia esitellään kansallisesti esim. webinaareissa, koulutuksissa, Valtakunnallisilla lastensuojelupäivillä sekä etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan Intopäivillä. Hankkeen viestinnästä vastaa LNK hakemuksen liitteenä olevan viestintäsuunnitelman mukaisesti. Viestinnällä tuetaan hankkeen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä varmistetaan, että tulokset leviävät valtakunnallisesti ja juurtuvat pysyviksi käytännöiksi.

Hankkeen tulokset

Hankkeen tuloksena syntyy uusi, pysyväksi mallinnettava toimintatapa, jossa jalkautuva työ on systemaattisesti kiinnitetty osaksi lastensuojelun ennaltaehkäisevää työtä sekä avo- ja sijaishuoltoa. Tulokset ovat konkreettisia, käytännön työssä hyödynnettäviä ja sekä laadullisesti todennettavissa että määrällisesti mitattavissa.

Hankkeessa syntyy useita yleisesti hyödynnettäviä ja monistettavia tuloksia, joita voidaan käyttää lastensuojelun, kasvatus- ja nuorisotyön sekä muiden verkostotoimijoiden kehittämistyössä valtakunnallisesti. Hanke tarjoaa mallinnetun ja dokumentoidun kuvauksen siitä, miten jalkautuva kasvatus ja nuorisotyö voidaan kytkeä osaksi lastensuojelun ennaltaehkäisevää työtä sekä avo- ja sijaishuollon prosesseja. Malli luo rakenteen, jossa eri toimijoiden yhteistyö vahvistuu ja lasten sekä nuorten tuen tarve voidaan tunnistaa ja siihen vastata mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen:	EU+valtio 708 144 €
Palkkakustannukset 634 703 €	Muu julkinen (oma) 102 796 €
Flat rate 40 % kehittäminen 253 881 €	Yksityinen (oma) 77 644 €
Nettokustannusarvio yhteensä 888 584 €	Rahoitusuunnitelma yhteensä 888 584 €

Kustannusarvio ja rahoitusuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	888 584 €
Hankkeen rahoitusuunnitelma yhteensä	888 584 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	708 144 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 4 erityistavoitetta 5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (23/37) tullakseen rahoitetuksi.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella resurssien niukkuus edellyttää olemassa olevien voimavarojen tehokkaampaa kohdentamista ja tiiviimpää yhteistyötä lastensuojelun ja muiden toimijoiden välillä. Jalkautuvan työn merkitys lasten ja nuorten välittömässä auttamisessa ja kohtaamisessa tunnetaan hyvin, mutta sen potentiaalia lastensuojelun tukena ja tiedontuottajana ei ole toistaiseksi hyödynnetty

systemaattisesti. Hanke vastaa tähän tarpeeseen mallintamalla jalkautuvan työn roolia osaksi lastensuojelua ja pilotoimalla yhteistyön tapoja ja työkaluja, jotka mahdollistavat sujuvan yhteistyön, oikea-aikaisen tiedonvaihdon ja yhteisen ilmiöymmärryksen rakentamisen.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 15.10.2025
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmän kommentit 26.9. – 10.10.2025
Pohjois-Pohjanmaan MYR-sihteeristö 17.12.2025
Pohjois-Pohjanmaan MYR

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä